

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2022-3-071
Karar Sayısı : 23-06/69-20
Karar Tarihi : 26.01.2023

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK

B. RAPORTÖRLER : Kemal KÜÇÜKKAVRUK, Ömer Mert AKÇİL, Zeynep KUŞDEMİR,
Oğuzhan ÇİFÇİ, Şenol SUAT

C. İLGİLİ TARAF : - Farmasi Enternasyonal Ticaret AŞ
Temsilcisi: Prof. Dr. Aydın ÇELEN
Alacaatlı Mah. Aka Atabilge Sitesi A3 Blok No:61
Çankaya/Ankara

- (1) **D. DOSYA KONUSU:** Farmasi Enternasyonal Ticaret AŞ tarafından sunulan yanıtların 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 16. maddesinin (c) bendi kapsamında yanlış/yanıltıcı bilgi kapsamında değerlendirilmesi.
- (2) **E. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurulunun (Kurul) 20.10.2022 tarih ve 22-48/696-M(2) sayılı kararı ile Farmasi Enternasyonal Ticaret AŞ (FARMASİ) hakkında soruşturma yapılmasına karar verilmiştir.
- (3) Soruşturma sürecinde FARMASİ tarafından Rekabet Kurumuna (Kurum) gönderilen bazı belgelerin yanlış/yanıltıcı nitelikte olduğuna ilişkin 25.01.2023 tarihli ve 2022-3-071/BN-04 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **F. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notu'nda, FARMASİ'nin eylemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrası kapsamında yanıltıcı bilgi verilmesi olarak kabul edilmesi ve teşebbüse aynı maddenin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında idari para cezası uygulanması gerektiği ifade edilmiştir.

G. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

G.1. Yapılan Tespitler

- (5) Yürütülen soruşturma kapsamında; 02.01.2023 tarih ve 56257 sayılı bilgi talebi ile FARMASİ Girişimci Sözleşmesi, Girişimci Çalışma Kitapçığı ve benzeri eklerinin ilk olarak hangi tarihte yürürlüğe alındığı, hakkında bilgi ve yürürlüğe alındığı ilk tarihteki hâlinin bir örneğinin sunulması, ayrıca ilgili sözleşme ve kitapçıktaki hükümler üzerinde zaman içerisinde yapılan tadillerin neler olduğu ve tadil tarihleri hakkında bilgi sunulması talep edilmiştir.
- (6) FARMASİ tarafından gönderilen ve Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 05.01.2023 tarih ve 34411 sayı ile intikal eden cevabi yazıda; FARMASİ Girişimci Sözleşmesi'nin ve Girişimci Çalışma Kitapçığı'nın 2011 yılında yürürlüğe alındığı, ilgili sözleşme ve kitapçığın başta adları olmak üzere maddelerinde zaman içerisinde birtakım değişiklikler yapıldığı ve ilgili sözleşme ve kitapçığın şimdiye kadar kullanılan versiyonlarının sunulduğu ifade edilmiştir.
- (7) Raportörler tarafından, sunulan cevabi yazıda geçmiş tarihli sözleşmelerde eksikliklerin olduğu fark edilmiş ve 05.01.2023 tarihinde FARMASİ temsilcisi ile iletişime geçilerek

sunulan bilgi ve belgelerdeki eksikliklerin gün içinde tamamlanması talep edilmiştir. Bunun üzerine FARMASİ tarafından 05.01.2023 tarih ve 34422 sayılı cevabi yazıda; FARMASİ'nin sözleşme ve kitapçıkları çevrim içi olarak onaylattığından ve bu metinlerin çıktılarını muhafaza edemediğinden geçmişte kullanılan metinlere ulaşmanın kolay olmadığı, ayrıca 2019 yılından önceki dönemde şirket içerisinde çalışan bir in-house avukatın da bulunmuyor olmasının sözleşme ve kitapçıkların eski versiyonlarına ulaşmayı iyice zorlaştırdığı, 05.01.2023 tarih ve 34411 evrak sayılı cevap dilekçesinde sunulan kitapçıklara ek olarak FARMASİ'nin 2018 yılından itibaren bir başka kitapçığı (Girişimciler İçin Yönetmelik, Farmasi Yönetmeliği veya kısaca Yönetmelik)¹ uyguladığının tespit edildiği, bu yönetmeliğin de ilave olarak sunulduğu ifade edilmiştir.

- (8) Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar İle Hâkim Durumun Kötüye Kullanılmasına Yönelik Soruşturmalarda Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik'in (Uzlaşma Yönetmeliği) 6/5.c maddesi uyarınca uzlaşma tarafının, isnat edilen ihlalin niteliğine ve kapsamına ilişkin bilgilendirilmesi amacıyla ihlal isnadına dayanak teşkil eden belgeler [Girişimciler İçin Yönetmelik'i içeren Girişimci Başarı Rehberi-1) ve bulgular (Girişimciler İçin Yönetmelik'in "*WEB SİTESİ YAYINLAMA VE SOSYAL PAYLAŞIM SİTELERİ KURALLARI*" başlıklı bölümünün 5. maddesinde "*Girişimciler, FARMASİ'nin onayladığı e-ticaret uygulamaları dışında, FARMASİ ürünlerinin satıldığı e-ticaret sitesi oluşturamaz ve yönetemez. İzin verilen sitelerde ise katalog satış fiyatından satış yapma zorunluluğu bulunmaktadır.*" hükmünün yer aldığı hakkında açıklama ve söz konusu yönetmeliğin 01.07.2017'de yayımlandığına ilişkin Google arama motoru ekran görüntüsü (ilgili görüntüye aşağıda Görsel-1 başlığı altında yer verilmiştir.)] 06.01.2023 tarihli ve 56614 sayılı yazıyla FARMASİ'ye iletilmiştir.
- (9) Söz konusu yazıya cevaben FARMASİ'nin vekili tarafından gönderilen 10.01.2023 tarih ve 34514 sayılı savunmada özetle;
- Kayıtlı yazıda yer verilen Google ekran görüntüsü ve içeriğinde yer alan *Girişimci Başarı* Rehberi PDF dokümanının Google tarafından algılanan ilk yüklenme tarihi olduğu, Google arama sayfasındaki tarih bilgisinin, ilgili sayfadaki PDF dosyasının internet sayfasına 2017 yılında yüklenen ilk hali olduğunu kesinlikle göstermediği,
  - Sonrasında yapılan güncellemelerin, dokümanın kendisi içerisinde yapılan revizyonlar olduğu için burada görünen tarihi değiştirmedeği dolayısıyla dokümanın ilk yüklendiği tarih olan 01.07.2017 tarihinden sonra yapılan güncellemeleri, bu arama sayfasında anlamının mümkün olmadığı,
  - Rekabet ihlali olarak değerlendirilen "*Girişimciler İçin Yönetmelik*"ın "*WEB SİTESİ YAYINLAMA VE SOSYAL PAYLAŞIM SİTELERİ KURALLARI*" başlıklı bölümünün 5. maddesinin daha sonra 2018 yılında eklendiği,
  - İlk oluşturulma tarihinden sonra ilgili yerde yapılan değişikliklerin ilk yüklenme tarihini değiştirmedeği, Google ana sayfasında "organizasyon şeması rekabet kurumu" anahtar kelimesi ile arama yapıldığında en alttaki sonuçta 30.12.2014 tarihli kurum internet sitesini göstermesinin örnek olarak verilebileceği, bir başka ifadeyle ilgili linkin 2014 tarihinden sonra görev yapan (2021 yılına kadar Kurulda görev yapıp ayrılmış) tüm üyelerinin isimlerinin yayınlandığı,

¹ FARMASİ Yönetmeliği, Girişimciler için başarı rehberi-1 isimli dokümanın içinde yer almaktadır. Bu yönetmelik FARMASİ satışı yapmak için Girişimcilerin kabul etmesi gereken satış kurallarını içermektedir.

- Benzer durumun FARMASİ'nin yönetmeliğinde de söz konusu olduğu, nitekim Google tarafından da arama sonucunda görünen tarihin, güncelleme veya yayın tarihine ilişkin tahmini tarihler olduğunun açıkça belirtildiği²,
- "Girişimciler İçin Yönetmelik" başlıklı bölümün 12. sayfasındaki 19. maddesindeki "Farmasi'de görev yaparak ayrılan personel, ayrılma tarihi itibariyle 3 ay süreyi tamamladıktan sonra FARMASİ Root'a bağlı olarak girişimci faaliyetlerine başlayabilir. İşbu madde 1 Mayıs 2018 itibariyle geçerlidir" ifadesi ile belgenin açıkça 2018 tarihinde düzenlendiğinin anlaşıldığı,
- Belgenin 17. sayfasındaki "Farmasi'den girişimcileri için bir yenilik daha" başlığı ile "Farmasi Social" uygulamasının duyurulduğu, savunmaya eklenen Apple Store görsellerinden de görüleceği üzere, bu uygulama 2018 yılında geliştirildiği,
- Belgenin 18. sayfasında "Teşekkürler Türkiye" başlıklı haberde "... Farmasi Kozmetik olarak 2018 yılında doğrudan satış sektöründe 1 numara olmanın gururunu yaşıyoruz" ifadesinin kullanıldığı, dolayısıyla 2017 yılının temmuz ayında düzenlenen bir belgede bu ifadenin kullanılmayacağına açık olduğu,
- İlgili ifadenin dünyaca ünlü derecelendirme kuruluşu Euromonitor'un 2019 yılı ocak ayında yayımlanan raporuna dayanılarak kullanıldığı,
- Nitekim ilgili raporda belirtildiği üzere FARMASİ'nin 2018 yılında doğrudan satış sektörü birinciliğini elde etmesine karşın 2017 yılında sektör birincisi olmadığı,
- Sonuç olarak, tarafımıza 06.01.2023 tarihli ve 56614 sayılı yazı ile tebliğ edilen Google arama sayfasındaki tarih bilgisinin, ilgili sayfadaki PDF dosyasının internet sayfasına 2017 yılında yüklenen ilk hali olduğunu kesinlikle göstermediği, dolayısıyla iddia olunan ihlalin başlangıç tarihi olarak 2017 yılının alınmaması gerektiği

ifade edilmektedir.

- (10) Diğer taraftan 20.12.2022 tarih ve 33948 sayılı uzlaşma başvurusunda;

FARMASİ ile aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer alan Tan-Alize Kozmetik ve Temizlik Ürünleri San. ve Tic. AŞ'nin (TAN ALİZE) ürettiği ürünleri hem yurt içinde satmak üzere FARMASİ'ye sattığı, hem de doğrudan kendisinin yurt dışına sattığı, bir başka deyişle söz konusu ekonomik bütünlüğün yurt dışı satışlarının TAN ALİZE üzerinden gerçekleştirildiği, zira FARMASİ'nin yurt dışı satışlarının gelir tablosunda sıfır olarak gözüktüğü, TAN ALİZE'nin yurt dışı siparişlerini yetiştirememesi durumunda FARMASİ'ye satmış olduğu ürünleri geri satın aldığı ve bu ürünleri yurt dışına satma yolunu tercih edebildiği, bu doğrultuda FARMASİ'nin cirosunun bir bölümünün TAN ALİZE'ye ihracat yapması amacıyla gerçekleştirdiği geri satışlardan oluştuğu, bu kapsamda FARMASİ'nin 2021 yılında TAN ALİZE'ye gerçekleştirdiği ihracat amaçlı geri satışların tutarının (.....) TL olduğu belirtilmektedir. Bu doğrultuda, idari para cezasına esas tutar belirlenirken FARMASİ'nin 2021 yılı cirosu olan (.....) TL'den TAN ALİZE'ye gerçekleştirilen satışların düşülmesi suretiyle bulunacak olan ve FARMASİ'nin yurt içi satışlarını temsil eden (.....) TL'nin esas alınması gerektiği

ifade edilmektedir.

² <https://developers.google.com/search/docs/appearance/publication-dates?hl=tr> Son Erişim Tarihi: 10.01.2023

- (11) Bu kapsamda FARMASİ'nin TAN ALİZE'ye gerçekleştirdiği ihracat amaçlı geri satışlarının tutarını tespit etmek amacıyla 19.01.2023 tarih ve 57396 sayılı bilgi talebi ile FARMASİ'nin Kuruma sunulan 2021 yılına ilişkin tek düzen hesap planına göre raporlanan mali tablo verileri ile uyumlu yurtiçi ve yurtdışı satışlarının müşteri bazında kırılımı ve TAN ALİZE'nin 2021 yılına ilişkin tek düzen hesap planına göre raporlanan mali tabloları talep edilmiştir.
- (12) Kurum kayıtlarına 23.01.2023 tarih ve 34987 sayı ile intikal eden cevabi yazıda; FARMASİ'nin 2021 yılında TAN ALİZE'ye gerçekleştirdiği ihracat amaçlı geri satışların tutarının (.....) TL olduğu, FARMASİ'nin TAN ALİZE'den 31.12.2020 tarihli alacak tutarının, 31.12.2021 tarihli alacak tutarından çıkarılmak suretiyle hesaplandığı beyan edilmiştir.
- (13) Beyan edilen satış tutarının satış dökümleri ile desteklenmesi talep edildiğinde ise 25.01.2023 tarih ve 35081 sayı ile intikal eden cevabi yazıda FARMASİ'nin 2021 yılında TAN ALİZE'ye gerçekleştirdiği ihracat amaçlı geri satışların tutarı (.....) TL olarak beyan edilmiştir.

G.2. Değerlendirme

- (14) 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin (c) bendi kapsamında "Kanunun 14 ve 15 inci maddelerinin uygulanmasında eksik, yanlış ya da yanıltıcı bilgi veya belge verilmesi ya da bilgi veya belgenin belirlenen süre içinde ya da hiç verilmemesi" halinde teşebbüsler ile teşebbüs birlikleri veya bu birliklerin üyelerinin karardan bir önceki mali yıl sonunda oluşan veya bunun hesaplanması mümkün olmazsa karar tarihine en yakın mali yılsonunda oluşan ve Kurul tarafından saptanacak olan yıllık gayri safi gelirlerinin binde biri oranında idarî para cezası verileceği hüküm altına alınmıştır.
- (15) Yukarıda yer verilen 02.01.2023 tarih ve 56257 sayılı bilgi talebinden önce inceleme kapsamında yapılan bilgi talebi kapsamında FARMASİ tarafından 28.09.2022 tarih ve 31578 sayı ile gönderilen cevabi yazıda Girişimci Kitapçığı'nın güncel olduğu teşebbüsçe belirtilmiş olmasına rağmen, söz konusu Girişimci Kitapçığı'nda, yerinde incelemede elde edilen belgelerde (Bulgu-1,2,3) atıfta bulunulan 12. madde hükmünün yer almadığı görülmektedir.
- (16) FARMASİ tarafından gönderilen 07.10.2022 tarih ve 31833 sayılı cevabi yazıda ise ilgili Girişimci Kitapçığı'nın 2021 yılının Ocak ayından itibaren yürürlükte olduğu ifade edilmiştir. Ancak yerinde incelemede elde edilen 29.01.2021 (Bulgu 1), 07.03.2021 (Bulgu 2) ve 27.04.2021 (Bulgu 3) tarihli e-posta yazışmalarında FARMASİ *Girişimci Çalışma Kitapçığı'nın "IX. Yasak Hareketler"* bölümünün 12. maddesinde;

"Girişimci, sadece izin verilen web sitesi ve uygulamalarda satış yapabilir. Katalog fiyatlarının dışında bir fiyatla satış yapamaz, haksız rekabete sebebiyet verebilecek davranışlarda bulunamaz. Girişimcinin bu yasağı ihlal ederek, katalog fiyatından daha düşük bir fiyatla satış yaptığının tespit edilmesi halinde, ekranı (21) günden az olmamak üzere kapatılır. Girişimci (24) saat içerisinde fiyatlarını düzelterek, bunu Farmasi'ye bildirmek zorundadır. Bu ceza süresi içinde aynı eylemin tekrarlanması veya fiyatların düzeltilmemesi halinde, ekran kapatma süresi uzatılır. Süre sonunda aykırılığa devam edilmesi veya ceza süresinin bitiminden itibaren (5) ay içinde tekrarlanması halinde, girişimcinin sayfası (30) günden az olmamak üzere kapatılır, ayrıca primlerinin ödenmemesine karar verilebilir. İşbu (5) aylık süre içinde eylemine devam eder veya tekrarlırsa, ekranı belirsiz süreli olarak kapatılabileceği gibi, üyeliği sona erdirilebilir."

hükmü yer almaktadır.

- (17) **Bulgu 1:** 29.01.2021-30.01.2021 tarihleri arasında Farmasi Müşteri Hizmetleri Takım Yöneticisi (.....), Şirket Avukatı (.....), “bilgi@farmasi.com.tr” ve yeniden satıcı (.....) arasında gerçekleşen, bilgi kısmında Müşteri Hizmetleri Müdürü (.....) ve Çağrı Merkezi Yöneticisi (.....) bulunan “FW: (.....) / Trendyol” konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir:

29.01.2021-bilgi@farmasi.com.tr> (.....)

“Sayın (.....),

Şirketimiz tarafından yayınlanmış bulunan ve tüm girişimcilerimizi kapsamakta olan Girişimci Çalışma Kitapçığı'nın

- “IX. Yasak Hareketler” bölümünün 12. Maddesinde “Girişimci, sadece izin verilen web sitesi ve uygulamalarda satış yapabilir. Katalog fiyatlarının dışında bir fiyatla satış yapamaz, haksız rekabete sebebiyet verebilecek davranışlarda bulunamaz. Girişimcinin bu yasağı ihlal ederek, katalog fiyatından daha düşük bir fiyatla satış yaptığı tespit edilmesinde, ekranı (21) günden az olmamak üzere kapatılır. Girişimci (24) saat içerisinde fiyatlarını düzelterek, bunu Farmasi'ye bildirmek zorundadır. Bu ceza süresi içinde aynı eylemin tekrarlanması veya fiyatların düzeltilmemesi halinde, ekran kapatma süresi uzatılır. Süre sonunda aykırılığa devam edilmesi veya ceza süresinin bitiminden itibaren (5) ay içinde tekrarlanması halinde, girişimcinin sayfası (30) günden az olmamak üzere kapatılır, ayrıca primlerinin ödenmemesine karar verilebilir. İşbu (5) aylık süre içinde eylemine devam eder veya tekrarlarsa, ekranı belirsiz süreli olarak kapatılabileceği gibi, üyeliği sona erdirilebilir.”

Düzenlemesi yer almaktadır.

Bu doğrultuda Trendyol internet sitesi üzerinden satışa sunduğunuz ürünlerin incelenmesi neticesinde, bazı ürünlerin satış fiyatlarının katalog fiyatının altında olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu eylemin, Girişimci Çalışma Kitapçığı'nda belirlenen ve girişimcilerin uymakla yükümlü olduğu kuralların ihlali niteliğinde olması ve haksız rekabet ortamı yaratması sebepleriyle, öncelikle, girişimci sayfanıza girişinizin engellendiğini ve priminize bloke koyulduğunu bildirir, ürün fiyatlarını ivedilikle düzelterek Şirketimize bildirmeniz gerektiği konusunda tarafınızı uyarırız.

Buna ilişkin yazılı açıklamanızı Farmasi Resmi Web Sitesi iletişim sayfası üzerinden 31.01.2021 tarihi saat 18:00'e kadar Şirketimize iletmenizi, aksi halde açıklamanızın yokluğunda hakkınızda sair yaptırımların uygulanabileceğini ihtaren bildiririz.

(.....)”

- (18) **Bulgu 2:** 07.03.2021-10.03.2021 tarihleri arasında “bilgi@farmasi.com.tr”, yeniden satıcı (.....), Müşteri Hizmetleri Çağrı Merkezi Uzmanı (.....), Operasyon ve Müşteri Hizmetleri Müdürü (.....) arasında gerçekleşen bilgi kısmında Çağrı Merkezi Yöneticisi (.....)'nın bulunduğu “RE: SAVUNMA (.....) / Konya – Trendyol” konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıda yer verilmiştir:

07.03.2021-bilgi@farmasi.com.tr> Saniye (.....)

“Sayın (.....),

Şirketimiz tarafından yayınlanmış bulunan ve tüm girişimcilerimizi kapsamakta olan Girişimci Çalışma Kitapçığı'nın “IX. Yasak Hareketler” bölümünün 12. Maddesinde “Girişimci, sadece izin verilen web sitesi ve uygulamalarda satış yapabilir. Katalog fiyatlarının dışında bir fiyatla satış yapamaz, haksız rekabete sebebiyet verebilecek davranışlarda bulunamaz. Girişimcinin bu yasağı ihlal ederek, katalog fiyatından daha düşük bir fiyatla satış yaptığı tespit edilmesinde, ekranı (21) günden az olmamak üzere kapatılır. Girişimci (24) saat içerisinde fiyatlarını düzelterek, bunu Farmasi'ye bildirmek zorundadır. Bu ceza süresi içinde aynı eylemin tekrarlanması veya fiyatların düzeltilmemesi halinde, ekran kapatma süresi uzatılır. Süre sonunda aykırılığa devam edilmesi veya ceza süresinin bitiminden itibaren (5) ay içinde tekrarlanması halinde, girişimcinin sayfası (30) günden az olmamak üzere kapatılır, ayrıca primlerinin ödenmemesine karar verilebilir. İşbu (5) aylık süre içinde eylemine devam eder veya tekrarlarsa, ekranı belirsiz süreli olarak kapatılabileceği gibi, üyeliği sona erdirilebilir.” düzenlemesi yer almaktadır.

Bu doğrultuda Trendyol internet sitesi üzerinden satışa sunduğunuz ürünlerin incelenmesi neticesinde, bazı ürünlerin satış fiyatlarının katalog fiyatının altında olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu eylemin, Girişimci Çalışma Kitapçığı'nda belirlenen ve girişimcilerin uymakla yükümlü olduğu kuralların ihlali niteliğinde olması ve haksız rekabet ortamı yaratması sebepleriyle, öncelikle, girişimci sayfanıza girişiniz engellenmiş olup, ürün fiyatlarının ivedilikle düzeltilmesi gerektiği hususunda tarafınızı uyarır, buna ilişkin yazılı açıklamanızı Farmasi Resmi Web Sitesi iletişim sayfası üzerinden

9.3.2021 tarihi saat 18:00'e kadar Şirketimize iletmenizi, aksi halde açıklamanızın yokluğunda hakkınızda sair yaptırımların uygulanabileceğini ihtaren bildiririz."

- (19) **Bulgu-3:** 27.04.2021-28.04.2021 tarihleri arasında Müşteri Hizmetleri Çağrı Merkezi Uzmanı (.....), "bilgi@farmasi.com.tr", Müşteri Hizmetleri Uzman Yardımcısı (.....) ve Çağrı Merkezi Yöneticisi (.....) arasında gerçekleşen bilgi kısmında Operasyon ve Müşteri Hizmetleri Müdürü (.....), Çağrı Merkezi Yöneticisi (.....) ve Farmasi Müşteri Hizmetlerinin bulunduğu "FW: Trendyol- (.....)" konulu e-postada yer alan ifadeler aşağıdaki şekildedir:

27.04.2021-bilgi@farmasi.com.tr>(.....)

"(.....) hanım;

5318866323 görselli uyarı metni iletir misiniz

Sayın (.....),

Şirketimiz tarafından yayınlanmış bulunan ve tüm girişimcilerimizi kapsamakta olan Girişimci Çalışma Kitapçığı'nın

- "IX. Yasak Hareketler" bölümünün 12. Maddesinde "Girişimci, sadece izin verilen web sitesi ve uygulamalarda satış yapabilir. Katalog fiyatlarının dışında bir fiyatla satış yapamaz, haksız rekabete sebebiyet verebilecek davranışlarda bulunamaz. Girişimcinin bu yasağı ihlal ederek, katalog fiyatından daha düşük bir fiyatla satış yaptığının tespit edilmesi halinde, ekranı (21) günden az olmamak üzere kapatılır. Girişimci (24) saat içerisinde fiyatlarını düzelterek, bunu Farmasi'ye bildirmek zorundadır. Bu ceza süresi içinde aynı eylemin tekrarlanması veya fiyatların düzeltilmemesi halinde, ekran kapatma süresi uzatılır. Süre sonunda aykırılığa devam edilmesi veya ceza süresinin bitiminden itibaren (5) ay içinde tekrarlanması halinde, girişimcinin sayfası (30) günden az olmamak üzere kapatılır, ayrıca primlerinin ödenmemesine karar verilebilir. İşbu (5) aylık süre içinde eylemine devam eder veya tekrarlırsa, ekranı belirsiz süreli olarak kapatılabileceği gibi, üyeliği sona erdirilebilir."

Düzenlemesi yer almaktadır.

Bu doğrultuda Trendyol internet sitesi üzerinden satışa sunduğunuz ürünlerin incelenmesi neticesinde, bazı ürünlerin satış fiyatlarının katalog fiyatının altında olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu eylemin, Girişimci Çalışma Kitapçığı'nda belirlenen ve girişimcilerin uymakla yükümlü olduğu kuralların ihlali niteliğinde olması ve haksız rekabet ortamı yaratması ve ürünlerin katalog fiyatı altında fiyatlarla satılmasının yasak olması nedenleriyle, öncelikle, 19 Mayıs 2020 tarihine kadar girişimci sayfanıza girişinizin 21 gün süreyle engellendiğini bildirir, ürün fiyatlarını ivedilikle düzelterek Şirketimize bildirmeniz gerektiği konusunda tarafınızı uyarırız.

Buna ilişkin yazılı açıklamanızı Farmasi Resmi Web Sitesi iletişim sayfası üzerinden 29 Nisan 2020 tarihi saat 18:00'e kadar Şirketimize iletmenizi, aksi halde açıklamanızın yokluğunda hakkınızda sair yaptırımların uygulanabileceğini ihtaren bildiririz."

27.04.2021-(.....)>(.....)

"Merhaba

Whatsaptan iletildi.

"Sayın (.....). Farmasi Müşteri Hizmetleri whatsapp ihbar hattı üzerinden sizlerle iletişime geçmiş bulunmaktayız. Aşağıda ki bilgilendirme metnini tarafınıza sunarız."

"Sayın (.....),

Şirketimiz tarafından yayınlanmış bulunan ve tüm girişimcilerimizi kapsamakta olan Girişimci Çalışma Kitapçığı'nın

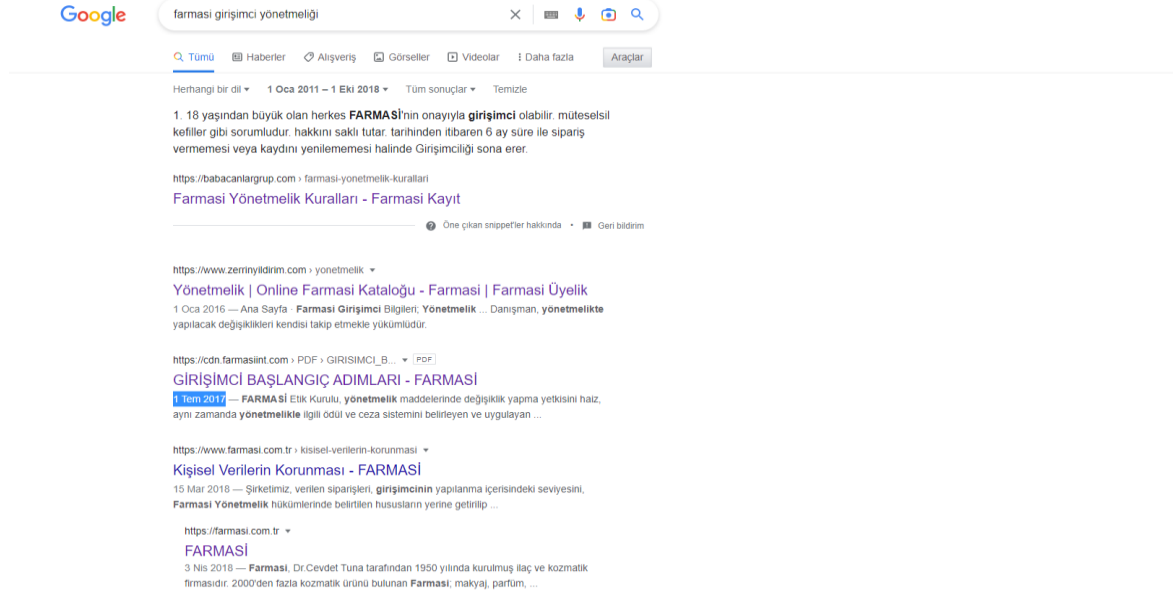
"IX. Yasak Hareketler" bölümünün 12. Maddesinde "Girişimci, sadece izin verilen web sitesi ve uygulamalarda satış yapabilir. Katalog fiyatlarının dışında bir fiyatla satış yapamaz, haksız rekabete sebebiyet verebilecek davranışlarda bulunamaz. Girişimcinin bu yasağı ihlal ederek, katalog fiyatından daha düşük bir fiyatla satış yaptığının tespit edilmesi halinde, ekranı (21) günden az olmamak üzere kapatılır. Girişimci (24) saat içerisinde fiyatlarını düzelterek, bunu Farmasi'ye bildirmek zorundadır. Bu ceza süresi içinde aynı eylemin tekrarlanması veya fiyatların düzeltilmemesi halinde, ekran kapatma süresi"³

- (20) Soruşturma sürecinde yapılan araştırmalar kapsamında; aşağıda yer verilen görsellerden 01.07.2017 tarihinde yürürlükte olan "Girişimci Başarı Rehberi 1 - Girişimci

³ WhatsApp konuşmasının metne dökülmüş şekli.

Başlangıç Adımları” (Girişimci Başarı Rehberi)⁴ isimli kitapçığın 20-31. sayfaları arasında “*Girişimciler İçin Yönetmelik*”in yer aldığı görülmektedir:

Görsel-1: Girişimciler İçin Yönetmelik’in 01.07.2017’de Yayımlandığına İlişkin Görsel

GİRİŞİMCİ AKTİFLİK KOŞULLARI

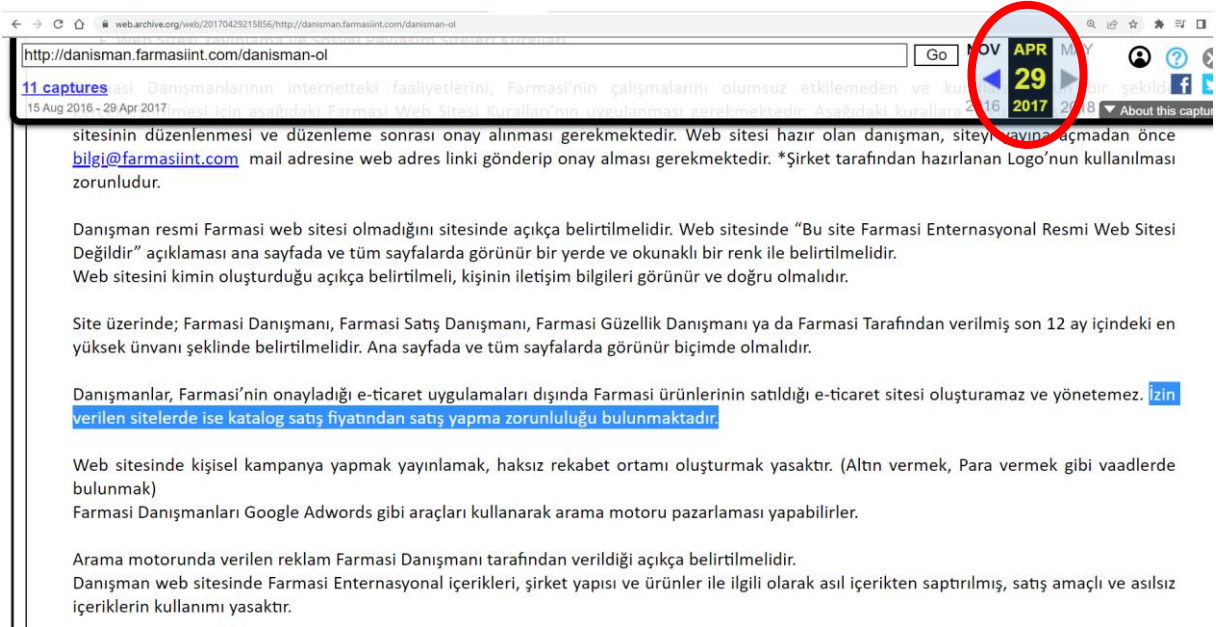
1. Girişimci "aktif" olması ve aktif olarak gerekli kuralları o ay yerine getirdiğinde prim, ödül ve bonuslara ve ilgili tüm ödemelere hak kazanır. Aksi takdirde bu hakkından feragat etmiş olur.
2. Tüm %21 ve %18 seviye Girişimcilerin prim hak etme şartları **01 Temmuz 2017** tarihinden itibaren aşağıda yer aldığı şekilde değiştirilmiştir.
3. %21 ve tüm üst seviye Girişimcilerin prime hak kazanabilmesi için aktiflik şartlarını (Kişisel sipariş (140 TL puan zorunlu)+Aktif Kayıt şartı+Katalog+6000 şartı) yerine getirmesi gerekmektedir. Belirtilen şartlardan katalog ve aktif kayıt şartından birini yerine getirmeyen Girişimcinin ünvanı sanal olup, bu Girişimciler lider yetiştirme primi ve ünvan primlerini alamazlar. Bu Girişimcilere sadece kişisel prim ve grup performans kazancı prim olarak ödenir. Katalog ve aktif kayıt şartlarını yerine getirmeyen Girişimcilere prim ödemesi gerçekleştirilmez.
4. %18 seviyesinde bulunan Girişimcilerin prime hak kazanabilmesi için aktiflik şartlarını (Kişisel sipariş (140 TL puan zorunlu)+Aktif Kayıt şartı+Katalog) yerine getirmesi gerekmektedir. Şartlarda (Aktif Kayıt şartı+Katalog)herhangi birini yerine getirmediği takdirde kendilerine prim ödemesi bir sefere mahsus yapılır. Her iki şartın birlikte yerine getirilmemesi halinde ise prim ödemesi gerçekleştirilmez.
5. Girişimci primleri, kazanç planındaki pozisyonlara göre hesaplanmakta olup, sipariş sırasında FARMASİ’de sahip olunan ünvan/seviyeye göre ödenmektedir.

- (21) Yukarıda yer verilen belgelere ve görsele bakıldığında, FARMASİ tarafından alıcılarına gönderilen Yönetmeliğin 01.07.2017 tarihinde geçerli olduğu görülmektedir. Aynı zamanda bu tarihin Girişimci Başarı Rehberi’nin internete yüklenme tarihi olduğu ve bu iki tarihin uyuştugu görülmektedir. FARMASİ tarafından gönderilen savunmada Girişimci Başarı Rehberi’nde “*FARMASİ’de görev yaparak ayrılan personel, ayrılma tarihi itibarıyla 3 ay süreyi tamamladıktan sonra FARMASİ Root’a bağlı olarak girişimci faaliyetlerine başlayabilir. İş bu madde, 1 MAYIS 2018 tarihi ile geçerlidir.*” ifadesi bulunmaktadır. Bu ifadeye dayanılarak dokümanın tarihi hakkında şüphe olduğu ifade edilmektedir. Ancak ilgili tarih, teşebbüsten ayrılan çalışanlara uygulanacak yeni bir hükmün yürürlük tarihinin ötelenmesinden ibarettir.⁵

⁴ Girişimci Başarı Rehberi isimli metnin 31 sayfadan oluştuğu ve bu metnin FARMASİ girişimcilerini bilgilendirmek amaçlı hazırlandığı ve satış kurallarını düzenleyen FARMASİ Yönetmeliği’nin de metnin içine eklendiği görülmektedir. Ancak FARMASİ Yönetmeliği bağımsız olarak FARMASİ internet sitesindeki farklı linklerde yer almaktadır.

⁵ PDF’te toplamda iki farklı tarih bulunmakta olup bulardan biri 01.07.2017 diğeri ise 01.05.2018 tarihidir. 01.05.2018 tarihinin yer aldığı hükmün ileri tarihli olarak getirildiği madde lafzından anlaşılmaktadır.

- (22) Diğer bir savunma ise “FARMASİ Social” mobil uygulamasının tarihi ve 2018 yılında doğrudan satışa ilişkin kullanılan sloganın aynı belgede yer almasına dayanarak ilgili dokümanın yüklenme tarihinin 2018 olduğudur. Ancak Girişimci Başarı Rehberi'nin 31 sayfalık bir doküman olduğu sayfanın altında yer alan sayfa numaralarından anlaşılmaktadır. Teşebbüse ait mobil uygulama ve 2018 yılında teşebbüsün doğrudan satış pazar lideri olduğuna dair beyanlar ise sayfa numaralarının bittiği yerden itibaren eklenmiştir. Ayrıca dokümanın punto biçimi de numaralandırmanın bittiği sayfadan itibaren değişmektedir.
- (23) Özetlemek gerekirse, mobil uygulama tarihi ve pazar liderliğine ilişkin beyanların olduğu bölüm Girişimci Başarı Rehberi'ne dahil olmayıp sonraki bir tarihte güncellenmiştir. Bu nedenle, rekabete aykırılık oluşturan hükmün 01.07.2017 tarihli ilk versiyonda yer aldığı konusunda herhangi bir şüphe olmadığı görülmektedir.
- (24) Ayrıca yukarıda yer verilen PDF dosyası delil olarak kabul edilmese dahi internet bağımsız kuruluşlar tarafından da sürekli arşivlenen bir mecra olup bu kayıtlar herkese açıktır. İnternet arşivleyen en köklü internet sitelerinden biri olan web.archive.org adresinde FARMASİ internet sitesinin defalarca arşivlendiği görülmektedir. Bu arşivlerin 29.04.2017 tarihinde aldığı kayıt incelendiğinde “Danışman Ol” butonuna basınca yönlendirilen ve FARMASİ ürünlerini satma koşullarını düzenleyen “Farmasi Yönetmeliği” başlıklı metinde aynı hükmün 29.04.2017 tarihinde de yer aldığı görülmektedir.⁶

- (25) Dolayısıyla yukarıdan yer verilen açıklamalar çerçevesinde, Girişimci Başarı Rehberi'nin yayımlanma tarihinin 01.07.2017 olduğu, rekabete aykırılık teşkil eden hükmün söz konusu tarihte de rehberde yer aldığı ve Farmasi Yönetmeliği'nde 2017 yılının Nisan ayı itibarıyla "izin verilen sitelerde ise katalog satış fiyatından satış yapma zorunluluğu bulunmaktadır" hükmünün yer aldığı birlikte değerlendirildiğinde, rekabete aykırılık teşkil eden hükmün 2018 yılı öncesinde de yürürlükte olduğu anlaşılmaktadır.
- (26) Yerinde incelemede elde edilen 14.05.2018-26.05.2018 tarihleri arasında "bilgi@farmasi.com.tr", yeniden satıcı (.....) ve İş Geliştirme Müdürü (.....) arasında gerçekleşen "FW: Sayın (.....)" konulu e-postada Farmasi Girişimci Yönetmeliği'ne atıf

⁶ <https://web.archive.org/web/20170429215856/http://danisman.farmasiint.com/danisman-ol> Erişim Tarihi: 11.01.2023.

yapıldığı ve atıf yapılan maddenin teşebbüs tarafından gönderilen⁷ cevabi yazılarda yer almadığı, ancak hâlihazırda internet sitelerinde yer alan “Girişimci Başarı Rehberi” içerisinde “WEB SİTESİ YAYINLAMA VE SOSYAL PAYLAŞIM SİTELERİ KURALLARI” başlığı altında “5. Girişimciler, FARMASİ'nin onayladığı e-ticaret uygulamaları dışında, FARMASİ ürünlerinin satıldığı e-ticaret sitesi oluşturamaz ve yönetemez. İzin verilen sitelerde ise katalog satış fiyatından satış yapma zorunluluğu bulunmaktadır.” hükmünün bulunduğu görülmektedir.

14.05.2018-bilgi@farmasi.com.tr (<.....>)

“Sayın (<.....>),

Farmasi ürünlerinin içinde bulunan katalog ayından daha düşük fiyata satışını yaptığınıza dair firmamıza bildirimler gelmektedir.

Farmasi Yönetmelik gereği içinde bulunulan ayın katalog fiyatından daha düşük fiyata ürün satışı yapamamaktasınız. online satış sitelerinde yer alan satışını yaptığınız ürünlerin fiyatını katalog fiyatı ile aynı olacak şekilde düzeltmeniz gerekmektedir.

Bugün içerisinde gerekli düzeltmeyi yaparak tarafımıza bilgi vermeniz gerektiğini, aksi durumda girişimci sayfanızın belirsiz süre ile kapatılacağını bilgilerinize sunarız.

İlgili Yönetmelik maddesi aşağıdaki gibidir:

K- WEB SİTESİ YAYINLAMA VE SOSYAL PAYLAŞIM SİTELERİ KURALLARI

5. Girişimciler, FARMASİ'nin onayladığı e-ticaret uygulamaları dışında, FARMASİ ürünlerinin satıldığı e-ticaret sitesi oluşturamaz ve yönetemez. İzin verilen sitelerde ise katalog satış fiyatından satış yapma zorunluluğu bulunmaktadır.

Saygılarımızla,

Farmasi kazanç dünyası olarak sağlıklı günler dileriz.”

WEB SİTESİ YAYINLAMA VE SOSYAL PAYLAŞIM SİTELERİ KURALLARI

1. FARMASİ Girişimcilerinin internetteki faaliyetlerini, FARMASİ'nin çalışmalarını olumsuz etkilemeden ve kurallara uygun bir şekilde gerçekleştirilmesi için aşağıdaki FARMASİ Web Sitesi Kuralları'nın uygulanması gerekmektedir. Aşağıdaki kurallara uygun bir şekilde internet sitesinin düzenlenmesi ve düzenleme sonrası onay alınması gerekmektedir. Web sitesi hazır olan Girişimci, siteyi yayına açmadan önce bilgi@farmasiint.com mail adresine web adres linki gönderip onay alması gerekmektedir. *Şirket tarafından hazırlanan Logo'nun kullanılması zorunludur.

2. Girişimci resmi FARMASİ web sitesi olmadığını sitesinde açıkça belirtilmelidir. Web sitesinde “Bu site FARMASİ Enternasyonal Resmi Web Sitesi Değildir” açıklaması ana sayfada ve tüm sayfalarda görünür bir yerde ve okunaklı bir renk ile belirtilmelidir.

3. Web sitesini kimin oluşturduğu açıkça belirtilmeli, kişinin iletişim bilgileri görünür ve doğru olmalıdır.

4. Site üzerinde; FARMASİ Girişimci, FARMASİ Satış Girişimci, FARMASİ Güzellik Girişimci ya da FARMASİ Tarafından verilmiş son 12 ay içindeki en yüksek ünvanı şeklinde belirtilmelidir. Ana sayfada ve tüm sayfalarda görünür biçimde olmalıdır.

5. Girişimciler, FARMASİ'nin onayladığı e-ticaret uygulamaları dışında, FARMASİ ürünlerinin satıldığı e-ticaret sitesi oluşturamaz ve yönetemez. İzin verilen sitelerde ise katalog satış fiyatından satış yapma zorunluluğu bulunmaktadır.

6. Web sitesinde kişisel kampanya yapmak yayınlamak, haksız rekabet ortamı oluşturmak yasaktır. (Altın vermek, Para vermek gibi vaadlerde bulunmak)

- (27) Diğer bir yanlıştır/yanıltıcı belge sunumu ise FARMASİ'nin 2021 yılında TAN ALİZE'ye gerçekleştirdiği ihracat amaçlı geri satışların tutarının 20.12.2022 tarih ve 33948 sayılı uzlaşma başvurusunda (<.....> TL, 23.01.2023 tarih ve 34987 sayı ile intikal eden cevabi yazıda (<.....> TL, 25.01.2023 tarih ve 35081 sayı ile intikal eden cevabi yazıda ise (<.....> TL olarak beyan edilmesi suretiyle gerçekleşmiştir.

⁷ Teşebbüs tarafından gönderilen e-postada yer alan sözleşmelerden 2017 Aralık tarihli sözleşmenin 14.05.2018-26.05.2018 tarihlerinde yürürlükte olduğu anlaşılmaktadır.

(28) Sonuç olarak;

- Yerinde incelemede elde edilen belgelerde yer alan e-posta içeriklerinde Girişimci Çalışma Kitapçığı'nda atıfta bulunulan 12. maddenin FARMASİ tarafından gönderilen cevabi yazıda güncel olduğu beyan edilen sözleşmede yer almadığı,
- Soruşturma sürecinde; e-posta içeriğinde yer alan ve teşebbüs tarafından 2018'de eklendiği iddia edilen hükmün aslında 2017 yılında da yer aldığı yukarıda yer verilen PDF dosyasından ve internet arşivlerinden anlaşıldığı,
- Soruşturma sürecinde; FARMASİ'nin 2021 yılında TAN ALİZE'ye gerçekleştirdiği ihracat amaçlı geri satışların tutarlarının her bir belgede farklı beyan edildiği

görülmektedir.

(29) FARMASİ tarafından inceleme sürecinde yanlış/yanıltıcı belge sunulduğu, soruşturma sürecinde de aynı eylemlere devam edildiği anlaşılmaktadır. Bu durum 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamında yanlış/yanıltıcı bilgi belge verilmesi olarak değerlendirilmiştir.

(30) Yukarıda yer verilen değerlendirmeler çerçevesinde;

- FARMASİ'den talep edilen ilgili sözleşme ve kitapçığın yeniden satış fiyatlarını tespit etmek ve/veya internet satışlarını kısıtlamak eylemlerinin ihlalinin süresini belirleyen önemli bir husus olduğu, geçmiş tarihli sözleşmelere ulaşılması halinde ihlal süresinin beş yılın üzerine çıkacağı ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hakim Durumun Kötüye Kullanılması Halinde Verilecek Para Cezalarına İlişkin Yönetmelik'in 5. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendine göre temel para cezasının bir kat artırılmış olarak tespit edileceği ve bu durumun teşebbüse uygulanacak olan idari para cezası tutarını arttıracacağı,
- FARMASİ'nin, cevabi yazılarında belirttiği sözleşme ve kitapçık hakkında sunulan yanıtların gerçeği yansıtmadığı, anılan sözleşme ve kitapçıkta yer alan, alıcıların yeniden satış fiyatının tespit edilmesine ve internet satışlarının kısıtlanmasına yönelik sözleşmelerin 2018 yılı ve öncesinde de yürürlükte olduğu ancak teşebbüs tarafından ilgili evrakın Kurumun bilgi talebine cevaben iletilmediği, dolayısıyla söz konusu eylemin 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrası kapsamında yanıltıcı bilgi verilmesi fiilini teşkil ettiği,
- FARMASİ'nin 2021 yılında TAN ALİZE'ye gerçekleştirdiği ihracat amaçlı geri satışların tutarlarının her bir belgede farklı beyan edildiği, bu durumun da 4054 sayılı Kanun'un 16.maddesinin birinci fıkrası kapsamında yanıltıcı bilgi verilmesi eylemini oluşturduğu

sonuçlarına varılmıştır.

H. SONUÇ

- (31) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, Rekabet Kurulunun 20.10.2022 tarih ve 22-48/696-M(2) sayılı kararıyla yürütülen soruşturma kapsamında; Farmasi Enternasyonal Ticaret AŞ tarafından iki ayrı eylemle yanlış/yanıltıcı bilgi verildiğine; bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi çerçevesinde, Farmasi Enternasyonal Ticaret AŞ'ye her bir eylem bakımından ayrı ayrı olmak üzere 2021 mali yılı sonunda oluşan ve Kurul tarafından belirlenen yıllık gayri safi gelirlerinin binde biri oranında olmak üzere toplam $(.....)*2=(.....)$ TL idari para cezası verilmesine, gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere, OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.